සිත පිරිසිදු කිරීම 05

සියලු දෙයම පුද්ගලිකවම ගත යුතුද?

ජීවිතය කියල කියන නෞකාව අත්දැකීම් කියල කියන ගංගාව මතින් ඉදිරියට ඇදීගෙන යනව. ඒ අත්දැකීම්වලින් ප්රයෝජනය ගන්න ප් රමාණයට, ඉදිරියට ඇදීම හෝ එක තැනක රැඳීම තීරණය වෙනව. අපේ ජීවිතයට ලැබෙන, දැනෙන දේවල් හම්බ වෙන, මුණ ගැහෙන දේවල් අපි අපි තුල ගබඩා කර ගන්නව. තැන්පත් කර ගන්නව. මේ ලැබෙන හැම දෙයක්ම පුද්ගලිකවම ගත යුතුද? අද උපදේශය ඒ දේ ගැනයි.

ගත වන හැම තත්පරයක් පාසාම, ජීවත් වෙන හැම මොහොතක් පාසාම, ඔබ අප සෑම සියළු දෙනාම මතක සාදා ගන්නව. ඇහැට දකින, කනට අහන, නාසයට දැන ගන්න, දිවට රස විඳින, ශරීරයට ස්පර්ශ හැටියට ලබා ගන්න, ඒ වගේමයි මනසට එන අරමුණු හැටියටත්, අපිට පහළ වෙන අරමුණු අපේ හිතේ මතකයක් හැටියට තැන්පත් වෙනව. ඒ තැන්පත් කරගන්නා වූ මතකය තුලින් අපි වර්තමානයට මුහුණ දෙනවා. අනාගතයක් බලාපොරොත්තු වෙනවා.

අතීතය කියල කියන්නෙ කොහොමත් මතකයක් විතරයි. ඔය තැන්පත් කරගන්නා වූ මතකය තුල, එක එක කාල වකවානුවලදී අපි බලාපොරොත්තු වෙන ආකාරයට තැන්පත් වෙන ස්වභාවයන් විවිධාකාරයි. වෙනස් සහ විශමයි. යම් කාලයකදී ප්රියමනාප වූ ආකාරයට සියළු දේම ලබා ගන්නට හෝ යම් යම් අරමුණු ලබාගන්නට උත්සාහවන්ත වෙන ලෝකයා, එවන් වූ කාල වකවානුවක් තුලදී තමන්ගේ මතකය ඒ ප්රියශීලී ස්වභාවයෙන්ම තැන්පත් කර ගන්නව. අප්රිය අමනාප වශයෙන් අදහස් දරන, ආකල්ප ඇති කර ගන්නා කාලය තුලදී ඇති වෙන්නා වූ මතකයන් වල අප්රිය අමනාප බව ගැබ් වෙලා තියනව.

මේ විදියට සකස් කරගන්නා වූ මතකයන් නැවත නැවත අපිට මතක් කරල නැවත නැවත අපිට සිහි ගන්වල දෙනවා, අතීතය තුල ඇස කන ආදී ඉන්ද් රියන් මෙන්න මේ විදියටයි පරිහරණය කලේ කියල. ඇත්තටම කියනව නම් ඇස කන ආදී ඉන්ද්රියන්වලට හසු වෙච්ච දේට මම දක්වන්න ඕන ප් රතිචාරය මෙන්න මේකයි කියලයි මතකය අපිට මතක් කරල දෙන්නෙ.

ඔය ඇති කරගන්නා වූ ප්රතිචාරය අපි අපේ මතකයේ තැන්පත් කරගත්ත රාමුවට අනුකූලව, ඒ පරාසයට සාපේක්ෂව, තීන්දු වෙනවා, තීරණය වෙනවා, ක්රියාත්මක වෙනවා. අපි මේ ජීවත් වෙන ලෝකය තුල එක දවසක කාලයක් ගත්තොත්, විවිධාකාර විදිහේ වකවානුවලට මුහුණ දෙන්නට, විවිධාකාර විදිහේ තත්ත්වත් එක්ක කටයුතු කරන්නට ලෝකයාට සිද්ධ වෙනව. ඒ දේට රටක පරතරයක් හෝ ජාතියක පරතරයක් හෝ ආගමික පරතරයක් කියලා විශේෂ දෙයක් නම් නැහැ. මේ කොයි කාටත්

විවිධාකාර වෙච්ච වකවානුවන්වලට මුහුණ දෙන්නට, මුහුණ පාන්නට සිද්ධ වෙනවාමයි. ඒ අතර විවිධාකාර පිරිස් මුණ ගැහෙන්නට, ඇසුරු කරන්නට, අදහස් උදහස් බෙදා හදා ගන්නටත් අවස්ථාව හම්බ වෙනව.

මේ හිතේ තියන එක ක්රමයක් තමයි, යම්කිසි කාරණාවක් කතාබහ කෙරෙනකොට හෝ යම් අවස්ථාවකට මුහුණ දෙනකොට, ඒ අවස්ථාවෙන් තමන්ගේ අභිලාෂයන්වලට, තමන්ගේ මතයට හෝ තමන්ගේ ආකල්පයට, තමන්ගේ දෘෂ්ටි කෝණයට යම් විදියකට ඒ තියන වකවානුව එබිකම් කරනවා නම්, තට්ටු කරනවා නම්, ඒ සියළුම දෙය, ඒ සියළුම වකවානුව, ඒ සියළුම කටයුත්ත, ඒ සියළුම වචන, තමන් උදෙසාමයි මේ සිද්ධ වෙන්නේ කියල ගන්න විදිහේ අදහසක්, පුරුද්දක් සාමාන්ය ලෝකයාගේ මනසේ තියනව. ඒක එතකොට කතාබහේදි වෙන්නත් පුළුවන්. මොකක් හරි ක්රියාවකදි වෙන්නත් පුළුවන්. තවත් විටෙක අවවාදයකදි වෙන්නත් පුළුවන්. ඒ හැම එකක්ම පුද්ගලිකවම ගන්න ස්වභාවයක් තියෙන්න පුළුවන්.

ඒ හැම දෙයක්ම තමන්වම සෘජුවම සළකුණු කරල, තමන්ටම සෘජුවම, එක්තරා ආකාරයකට කියනව නම් පහරදීමක් වශයෙන් කරනම, ඒ විදිහේ ආකල්පයක් ඇතුවම සිද්ධ වෙන දෙයක් හැටියට හිතන්නට සාමාන්ය හිතක් තියන කෙනෙක් පෙළඹෙනව. ඒක සාමාන්යයි. ඕකට 'හීනමානය' කියලත් කියන්න පුළුවන්.

හැම එකක්ම වෙන්නෙ තමන්ටමයි, මේ හැම එකකම බලපෑම තමන්ට තියනවා, කියල හිතන එක හීනමානය කියන ගණයටත් වැටෙනව. මේ දෙය තුල අර්ථයකුත් නැතුවාම නෙමෙයි. නමුත් අනර්ථයකුත් තියනව බහුල වශයෙන්. ශාසන වංශ කතාව අරගෙන බලනකොට, වෙනත් පිරිසකට හෝ වෙනත් කෙනෙකුට දහම් දේශනා කරන අවස්ථාවේ, ඒ දේශනාව අහගෙන හිටපු ඇත්තෝ මාර්ගඵල සම්ප්රාප්ත කරගත්ත. එවන් වූ ආකාරයකට තමන්ගේ ජීවිතේට යහමඟ ඇති කර ගන්නට, යහමඟ සලස්වා ගන්නට හැකි වෙන විදියට බාහිර කාරණාවක් ගලපා ගන්න පුළුවන් නම්, එවන් වූ දෙයක් පුද්ගලිකව ගන්න එක මහා ලාභයක්. එවන් වූ දෙයක් තමන්ටමයි කියන්නේ කියල සලකන එක ලාභයක්.

නමුත් යම්කිසි කාරණාවකින් තමන්ගේ සැකය වැඩි වෙනවා නම්, තමන්ගේ ප්රතිවිරුද්ධභාවය වැඩි වෙනවා නම්, තමන්ගේ ශ්රද්ධාව අඩු වෙනවා නම්, විශ්වාසය අඩු වෙලා යනවා නම්, පැහැදීම අඩු වෙලා යනවා නම්, ඒ වගේ දෙයක් හෝ එවන් වූ ආකාරයේ දේවල් පුද්ගලිකව ගන්නවා කියන එක තමන්ට බොහොම අයහපතක් ගෙනැල්ල දෙනව.

මේ ලෝකෙ තියන දේවල් අපි බලාපොරොත්තු වුනත් නැතත් කොහොමත් සිද්ධ වෙනවාමයි. කන කියන ආයතනයට ඇහෙන්න පුළුවන් තාක් කල් ශබ්ද ඇහෙනව. ඇස කියන ආයතනයට පෙනෙන්න පුළුවන් තාක්කල් රූප පේනව. හැබැයි අපි ඔය ඇහෙන ශබ්ද හෝ පෙනෙන රූප, හොඳ සහ නරක හැටියට වර්ග කරනව. එහෙම වර්ග කිරීමකට ලක් කරාට පස්සෙ තමා තමන්ට මන වඩන, ප්රිය වඩන දේ, තමන්ටමයි කියන්නේ කියලා, තමන් උදෙසාමයි කියන්නේ කියලා හෝ තමන් උදෙසාමයි ඇති කරල තියෙන්නේ කියල, පිහිටලා තියෙන්නේ කියලා හිතන මනස තමන් දකින්න අප්රිය, අමනාප, තමන් අහන්න අප්රිය, අමනාප දෙයක් ඇහුනහම හෝ දැක්කහම ඒකත් පුද්ගලිකවම ගන්නව.

ඒකට හේතුව මන වඩන දෙයට ලොල් වෙන හිතකුයි තියෙන්නෙ. මන වඩන දෙයට නිතර නිතර ලක් වෙන, නතු වෙන හිතක් නම් තියෙන්නේ ඒ හිතට මන නොවඩන දේට යටත් වෙනවා හැරෙන්නට වෙන කරන්න දෙයක් නෑ. මොකද කන පැත්තෙන් ගත්තහම ශබ්දය කියල කියන්නේ හොඳ ශබ්දය සහ නරක ශබ්දය කියල අපි බෙදුවට කනට හුදෙක් ශබ්දයක්, වගේමයි හිතට එන අදහස හොඳ සහ නරක හැටියට අපි බෙදුවට හිතට ඒක හුදු සිතුවිල්ලක් විතරයි.

එතකොට යම්කිසි කෙනෙක් බලාපොරොත්තු වෙනවා නම් ගෞරවාදරයම, ඒ බලාපොරොත්තු වෙන ප්රමාණයටම ඒ දේ නොලැබී යනකොට තමන්ගේම පැත්තට තමන්ගේ දුක හදා ගන්නට මේ සිද්ධ වෙන සියළුම දේවල් තමන්ට අහිත පිණිසමයි, කරදරය පිණිසමයි තියෙන්නෙ කියල සලකන්නට ඒ හිත නැමෙනව. හේතුව තමයි ඒ හිත සතුටට පක්ෂපාතයි. අසතුටටත් පක්ෂපාතයි. ඔය වගේ හිතකින් නිදහස් වෙන්නෙ කොහොමද? අද කාලෙ වෙනකොට ඔය වගේ ගැටළුවක්, ඔය වගේ ප්රශ්නයක් මේ මුළු ලෝකයම සිසාරා තියනව. මෙවන් වූ ගැටළුවකට තියෙන විසඳුම මොකද්ද? මේ විදිහේ පක්ෂපාතී විදිහේ බැල්මකට අදහසකට දැක්මකට නැඹුරුතාවයකට තියන විසඳුම මොකද්ද?

අන්න එතනටයි සතිපට්ඨානය කිට්ටු වෙන්නේ. සතිපට්ඨානය තුලින් අපිට උගන්වල දෙන්නෙ පින්වතුනි, තියන දේ යහපත් හෝ වේවා අයහපත් හෝ වේවා මෘදු හෝ වේවා රළු හෝ වේවා මිහිරි හෝ වේවා අමිහිරි හෝ වේවා සැහැල්ලු හෝ වේවා තද ගොරෝසු හෝ වේවා ඒ තියන දේ ඒ තියන දේමයි කියල දැනගන්න එකයි. සතිමත් බව වැඩීමෙන් උගන්වන්නෙ. ඒකයි සතිමත් භාවයට 'අපක්ෂපාතී වූ නිරීක්ෂණය' කියල කියන්නේ.

එයා දැනගන්නවා මේක තුල තියෙන්නේ රළු බවක් නම් රළු බව හැටියටත්, සුමට බවක් නම් සුමට බව හැටියටත්, සැක සහිත බවක් සැක සහිත බව හැටියටත්, සැක රහිත දෙයක් නම් සැක රහිත බව හැටියටත් ආදී වශයෙන් තියන කාරණය මොකද්ද කියලා, තියන කාරණය

කුමක්දැයි මනාකොට හඳුනා ගැනීමයි සිහියෙන් කරල දෙන්නෙ. තමන් මේ වෙලාවේදී අසවල් කාරණය කරනවා යැයි කියන අදහසේ නිමග්න වෙලා ඒ කරන කාරණාව දැනගෙනම කරනවා නම් එපමණකුයි සතිපට්ඨානයෙන් බලාපොරොත්තු වෙන්නෙ.

නමුත් ඊළඟ ක්ෂණයේදී අපිට තවත් දෙයකට යන්න සිද්ධ වෙන්න පුළුවන්. ඒ වෙලාවට එහෙම නම් ඒ කාරණයට නැඹුරු වෙන එකයි, ඒ කාරණය අනුමත කරල ඒ කරන ඒ සිදු කරන කාරණයට මූලිකත්වය දෙන එකයි සතිපට්ඨානය තුලින් ලබන අභ්යාසයෙ තියන ප්රධානම ක්රියාදාමය වෙන්නෙ. මෙවන් වූ කටයුත්තක් සිද්ධ කරන්නට වුනහම,
"සිද්ධ වෙන දේවල් මං උදෙසාම සිද්ධ වෙච්ච දෙයක්, මටම වෙච්ච දෙයක්"
ආදී වශයෙන් පුද්ගලිකව ගන්න හිතෙන් ඔබට නිදහස් වෙන්න පුළුවන්කමක් හම්බ වේවි.

ඒ වෙනුවට,

"යම්කිසි වූ සිද්ධියක් වුනා"
"යම්කිසි වූ කාරණාවක් සිද්ධ වෙනවා" "යම්කිසි වූ රූපයක් දකිනවා" හෝ "තමන්ගේ හිතට මේ විදිහේ ක්ලේශයක් පැමිණෙනවා" හෝ ඒ දේ තියනවා සහ ඒ දේ තමන්ගෙන් දැන් බැහැර වෙලා ගියා"

කියල පමණක් තේරුම් බේරුම් ඇති කර ගන්නට සතිපට්ඨානය වඩන භාවනා යෝගාවචරයට තේරුම් ගන්න හැකියාව ලැබෙනව. මෙන්න මේ තුලින්, සියළුම දේ තමන්ටමයි සිද්ධ වෙන්නේ කියල හිතන හීනමානයෙන් නිදහස් වෙන්නට, හැම එකක්ම පුද්ගලිකවම අරගෙන අනිත් හැම දෙයක්ම හෝ හැම කෙනෙක්ම ගැන තීන්දු තීරණය ගන්නට අදහසක් එන්නෙ නැති වේවි. මේ විදිහට මධ්යස්ථ මතධාරීව කරුණු කාරණා තේරුම් ගන්න වුනාම, සිද්ධ වෙන සියළුම දේම තමන්ටමයි සිද්ධ වෙන්නෙ ආකාරයෙන් හීනමානයක නැවතිලා ඉන්නෙ නැති විදිහේ හිතක් හදාගන්නට සතිපට්ඨානය වඩන්නාට පුළුවන්කමක් හම්බ වේවි.

එහෙම වුනොත් එහෙම මේ ලෝකයෙ තියන සිද්ධි හෝ තියන කාරණා හෝ දකින රූප හෝ අහන ශබ්ද තමන්ගේ හිතට එන අරමුණු පවා හුදෙක් එන සහ යන ඒව විතරක් වේවි. ඒ වගේමයි ඒ ලබා ගන්නා අත්දැකීම්වල හරයක් තියනවා නම්, සාරයක් තියනවා නම්, යහපතක් තියනවා නම්, ඒ හරය, සාරය, යහපත ජීවිතේට එක්කාසු කරගෙන, එකතු කරගෙන මේ ජීවන ගමන කියල කියන නෞකාව සාර්ථකත්වය කරා ගෙනියන්නට ඔබට හැකියාවක් ලැබේවි. එය එසේම වේවා!

ජිනං වන්දාම ගෝතමං

පූජනීය පදියතලාවේ මේධාවි හිමි